

KAMNIŠKI TEKSTILEC

LETO XIV. — Št. 1-2

26124976

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE SVILANIT KAMNIK — TOZD FROTIR IN TOZD SVILA

Konferenca komunistov

Sekretarji OO so dali svoja poročila o delu ZK. Poročila so bila dokaj skromna, ker v njih ni bila orisana vsa problematika dela DPO v prizadevanjih za stabilizacijo in izvajanje sklepov kongresnih dokumentov.

Iz TOZD Svila je bil na volilni konferenci samo en član. Odsotnost drugih je bila opravičena z opravičeno odsotnostjo ali je morda kaj drugega v ozadju.

V razpravi so bile povedane nekatere slabosti, za katerih odpravo se bodo morali komunisti in vsi ostali dejavniki temeljito prizadevati. Posebna komisija je pripravila izhodišča poslovanja za leto 1976 kot nam to nalaga resolucija SRS o družbeno-ekonomskem razvoju za leto 1976. Najvažnejša postavka za katero se bomo morali vsi boriti je dvig proizvodnje. Družbeni proizvod mora doseči v letošnjem letu višino 70.543.000 din, če hočemo da bo akumulacija vsaj taka kot je bila v letu 1974. Če hočemo obdržati sedanjo višino osebnega dohodka se moramo za večjo produktivnost, boriti vsi. Dejstvo je tudi to, da je predvidena višina družbenega proizvoda na zaposlenega pod povprečjem Slovenske tekstilne industrije. Prodaja bo zaradi izredno težke situacije, ko vidimo, da pojenjuje konjunktura na tržišču, zelo težka. Ne moremo računati na povišanje cen proizvodov. Izhod iz te situacije, ki vlada na svetovnem tržišču je samo v smotrni organizaciji dela, dvigu produktivnosti in ekonomičnosti. Le-ti pogoji nam zagotavljajo rentabilnost poslovanja. Produktivnost dela bomo povečali, če si bomo vcepili v zavest čut odgovornosti tako, da bomo uvajali naj sodobnejše naprave in pripomočke z izboljšanjem delovnih metod na

podlagi študija dela, s pravilnim in pravočasnim planiranjem asortimana, z redom in disciplino, z dokončno izvedbo sistema nagrajevanja in izvajalčeve učinkovitosti. Pri tem pa se morajo uporabljati kriteriji tehnične in ekonomske produktivnosti. Posebno skrb morajo nosilci nalog in vsi delavci posvetiti skrbi za štednjo elektrike, goriv in maziv, embalaži, zmanjšanju potnih stroškov, dnevnice itd. ZK in DPO se morajo še posebno zavzemati, da se utrdi delovna disciplina, zmanjšajo zamude prihodov na delo, predčasni odhodi z dela, predčasno ustavljanje strojev, neopravičeno odstranjevanje z delovnega mesta in se boriti za zmanjšanje prekomernega škarja. Na delovne ljudi se apelira, da ne bi koristili brez potreb bolniškega staleža, morda se posamezniki premalo zavedajo, da bolniški izostanki do 30 dni neposredno bremenijo sklad OD temeljne organizacije in tisti delavec, ki neopravičeno koristi zdravstvene storitve s tem, da posredno odtujujejo sredstva tistim, ki morajo zanje delati. Konferenca ZK predlaga delovnim ljudem in organom upravljanja program stabilizacijskih ukrepov in izhodišč poslovanja za leto 1976, da bi probleme s katerimi se vsakodnevno srečujemo vsaj omilili, če jih ne bomo mogli v celoti odpraviti.

Enak program si mora izdelati tudi vsaka OO ZK, s katerimi si bo postavila delovne naloge tako, da se bo s svojim delom vključila v stabilizacijsko prizadevanje za naše skupne interese. Po končani razpravi so bile izvršene volitve in izvoljeni novi sekretarji. Za sekretarja OO ZK TOZD frotir je bila ponovno izvoljena tov. Uhan Sonja, za se-

retarja skupnih služb je bila izvoljena Drobnič Silva, za sekretarja konference ZKS pa je bila izvoljena Baloh Francka. Ker OO ZKS svila ni uspela sklicati konference, bo morala naknadno dati soglasje za izvolitev sekretarja konference. Naloga ZK v delovni organizaciji je, da je pobu-

dnik in nosilec vseh akcij, pred nami pa so tudi volitve organov upravljanja. Naloga nas vseh je, da s skupnimi prizadevanji na vseh nivojih utrjujemo in krepiamo naš samoupravni ekonomski položaj.

A. K.

Ob Dnevu žena

Če prav sindikati in drugi politični činitelji predlagajo naj se mednarodni praznik žena praznuje bolj dostojno kot v preteklosti in mu da predvsem družbeno politični pomen, so kot kaže razne zabave, izleti in podobno bolj zanimivi. Preteklo izkušnje kažejo, da delovne organizacije rešujejo vprašanja žena enkrat na leto z manj pomembnimi darili, izleti in zabavami, namesto

bi jim pomagali reševati socialna bremena. Ko je Dneva žena konec, je tudi njen socialno ekonomski položaj preložen za naslednje leto. Le redke so organizacije združenega dela, ki bi imele izdelan program nalog in tudi konkretno reševale delovni in socialni položaj žene, še posebej matere.

(Nadaljevane na 2. strani)

Vsem delavkam Svilanita
iskrene čestitke za dan žena

Če smo iskreni, tudi v naši delovni organizaciji na tem področju nismo storili kaj posebnega. Edino kar je, je dejstvo, da ženske prevladujejo v organih upravljanja, ker prevladujejo po številu zaposlenih. Tudi ne smemo trditi, da so ženskam zaprta vrata na vodstvena in vodilna delovna mesta. Resnično pa so primeri, da se v škodo delavke sprejemajo odločitve, ki niso v skladu z zakonitostjo. Posamezniki od direktorjev TOZD do vodij delovnih enot tu in tam odločajo mimo sklepov organov upravljanja kot n.p. o premetitvi, o nadurnem delu, o spremembi analitične ocene, o testiranju in podobno. Nekatere odločitve, ki so preuranjene in ne temeljijo na sklepih pristojnih organov imajo zelo neprijetne posledice. Takšne odločitve prinesejo s seboj slabo počutje delavke, prepire, bolniški stalež in nazadnje še nizko storilnost. Velikokrat mi žene potožijo in sprašujejo o pravilnosti določenih ukrepov. Na napake opozorim odgovorne delavce, toda včasih jih sprejmejo z razumevanjem včasih pa tudi z užaljenostjo. Da bom bolj konkreten naj povem nekaj primerov: Delavka, ki se je vrnila iz porodniške (je bila »kaznovana«, ker je morala na drugo delovno mesto? V tem primeru delavka ne bi imela nižjega osebnega do-

hodka, pač pa je bila z takšno razporeditvijo nezadovoljna in o tej prerazporeditvi svet delovne enote ni razpravljala. Nosečnica je bila premeščena na drugo delovno mesto z nižjim osebnim dohodkom, potrdilo o nosečnosti se je izgubilo. Vodstvo TOZD Frotir je sklenilo, da se delovno mesto inštruktor preimenuje, postavijo novi pogoji glede izobrazbe in še nekatere druge zahteve ter da morajo delavci na testiranje. Ta ukrep je delavke, ki delajo na tem delovnem mestu zelo razburil tako, da se nekatere tri dni niso mogle pomiriti. Nalje, delavka, ki je bila premeščena zaradi invalidnosti ne more in ne more uveljaviti svojih pravic, da bi ji popravili povprečje osebnega dohodka prejšnjega delovnega mesta. Ne bi trdil, da so navedene in še druge napake storjene zavestno. Le-te izvirajo predvsem zaradi prehitrih odločitev, drugič zaradi dolgotrajnosti postopka preko organov upravljanja in tudi zaradi neznanosti samoupravnih aktov. Takih in podobnih napak v odnosu do žena, še posebej do nosečnic in porodnic se moramo izogibati in kadar gre za premetitve, ki jih narekuje organizacija dela prepustiti to občutljivo področje v odločanje s tehtnimi predlogi organom upravljanja.

A. Konda

Samo še ta kotiček ...

Vsi v akcijo za boljše gospodarjenje

Veliko je bilo izrečenega in napisanega o tem, da se moramo zdramiti iz pasivnosti in se aktivno vključiti v vsa splošna družbena prizadevanja za boljše gospodarjenje. Kritično moramo oceniti notranje delovne odnose, ugotoviti moramo kaj delamo narobe, oceniti storilnost dela, kje lahko preprečimo razišništvo — skratka narediti bi morali v organizacijah združenega dela akcijski program stabilizacije. Niso redki primeri, ko se poslovodni in samoupravni organi ne zavedajo kam lahko pripeljejo delovno organizacijo neodgovornosti in brezbrzičnosti, če se prepustijo nevarnim gospodarskim tokovom. Gospodarska kriza je dejstvo ne samo pri nas ampak v svetu. Tem kriznim gospodarskim gibanjem, se razume, nemore izogniti tudi Jugoslavija, saj je integralni del svetovne trgovinske izmenjave. Mi se še vedno premalo odgovorno ponašamo v prizadevanju za večjo produktivnost dela in za nižje proizvodne stroške. Ti dve in še druge komponente sta temeljni pogoji za konkurenčnost na tržišču. Tisti, ki bo proizvajal lepše in ceneje, bo imel možnost obstoja, sicer ga zakon ponudbe in povpraševanja izvrže iz tržišča. Tudi dobrim proizvajalcem ni lahko, kadar se srečujejo s konkurenco. Da zakon tržišča ne pozna milosti potrjuje primer svetovno znane tovarne Singer, ki je zašla v finančne težave. Ta firma velja za vodilnega producenta šivalnih strojev na svetu, saj jih izdelala letno okrog 2.900.000. Od tega jih 900.000 proda v Ameriki drugi pa v izvoz. Singer je zašel v finančne težave že pred leti, ko so Japonci začeli prihajati na tržišče s takimi stroji. To pomeni, da so Japonci postali konkurenčnejši, če ne v kvaliteti pa vsekakor v ceni. Ta in podobni primeri, kakor tudi številni bankroti velikih firm govore, da je bitka za tržišče neizprosna.

Zavedajoč se sedanjega gospodarskega stanja in nekaterih ne-

učinkovitih ukrepov za zmanjšanje ilkvidnosti, zmanjšanja uvoza, povečanja izvoza zmanjšanje splošne potrošnje itd. so koncem lanskega leta zvezna in republiška telesa sprejela poleg okvirnih načrtov za nadaljni razvoj gospodarstva tudi številne zakonske predpise, katerih namen je ustvariti pogoje za realnejše gospodarjenje. Uporaba teh zakonov prinaša v primerjavi z dosedanjimi rešitvami vsebinske spremembe, ki pomenijo prehod k ugotavljanju in obračunavanju dohodka, ki odstranjuje vse primere navideznega in nerealiziranega dohodka ter odpravlja vzroke za pojave, kot so to nepokrita poraba, neopravičeno prilasčanje tujega dohodka in razpolaganje z njim, odtujevanje sredstev neposrednemu vplivu združenega dela, nelikvidnost itd.

Prehod na novi sistem poslovnih odnosov na tržišču, plačevanje blaga v določenem roku, dohodkovnih odnosov, naj bi ustvaril vse možnosti, da se odpravi povpraševanje na tržišču, ki se ne opira na dejansko razpoložljiva sredstva. Namen teh sprememb je, da konjunktura temelji izključno na plačilno sposobnem povpraševanju, kar narekuje, da morajo subjekti, ki sodelujejo pri zasnavljanju dolžniško-upniških razmerij razpolagati s sredstvi ali drugimi dokazi o zavarovanju plačil s katerimi lahko izpolnijo obveznosti iz kupnih razmerij. V tem primeru imajo posebno vlogo trajna obratna sredstva v vsaki organizaciji združenega dela. Namen sprememb ni samo v tem, da se zagotovi, da bodo vsi uporabniki družbenih sredstev redno izpolnjevali obveznosti in da se ugotovi in obračuna dohodek, ki je plačan ali za katerega obstojajo dokazi, da bo gotovo plačan, marveč tudi da se spremenijo sedanja razmerja. Gre predvsem za to, da se prepreči, da bi preko navideznim dejavnikov in drugih oblik nerealnega prikazovanja dohodka obračunavali tudi dohodek, ki

Smo za samoprispevek

Začela se je velika politična akcija v naši občini, to so priprave za izvedbo referendumu za krajevni samoprispevek. Na razgovor smo povabili delavce iz temeljne organizacije in strokovnih služb in to: Eržen Nežka, Djurin Stanislavo, Žibert Zinko, Čevka Lado, Hribovšek Anton, Peterlin Albino, Kuhar Heleno, Kališnik Darinko, Zlatar Dušana in Koželj Marijo.

Za okroglo mizo smo se pogovarjali, kaj menijo ljudje o nadaljevanju krajevnega samoprispevka in kakšne težave imajo pri uresničevanju programov v svojih krajevnih skupnostih. Delavci s katerimi sem razgovarjal vedo, da se pripravljajo načrti za gradnjo šolskega centra. Vsi čutijo pomanjkanje kapacitet po šolskih vrtcih, čutijo potrebe, vsaj nekateri, o uvedbi celodnevne šole, torej veliko je mnenj, vendar so si vsi enotni, da je precej pereč problem v šolstvu. Eni zagovarjajo celodnevno šolo, medtem ko drugi menijo, da celodnevna šola oddaljuje starše in otroke. Nakazan je bil primer, ko so v nekem šolskem zavodu otroka, ki se ni znal vključiti v igro drugih, vlekli po tleh. To naj bi pomenilo, da vzgojitelji še premalo posvečajo skrb in nadzor otrokom. Morda so bile govornice neosnovane, pa vendar se je slišalo, da so načrti za gradnjo novega šolskega centra preobsežni, da več zahtevamo kot zmremo. Kritična ocena je bila dana tudi gradnji otroškega vrt-

ca. Delavci menijo, da nismo tako bogata družba, da gradimo razkošne vrtce in bi najbrž velikokrat lahko z manjšimi sredstvi zgradili enako funkcionalno stavbo. Anketiranci menijo, da občani vidijo potrebo, da se mora nekaj storiti na področju šolstva in kakor je njim znano večina podpira gradnjo šolskega centra v Kamniku. V krajevnih skupnostih je tudi veliko problemov, ki jih krajanje ne morejo sami rešiti. Stranjane tare most preko Bistrice pri Prodniku. S tem mostom se že dalj časa ubadajo, vendar do sedaj ni bilo zadovoljive rešitve. Stanovalci naselja Trškega polja, Bakovnika in Zapric tudi tarejo določeni problemi kot so: razsvetljava, asfaltiranje ulic itd. Nekateri imajo tudi kritične pripombe, češ da so tam, kjer stanujejo občinski funkcionarji, komunalne zadeve kaj kmalu urejene.

To so razna mišljenja, predlogi in stališča delavcev, s katerimi sem se razgovarjal. Vsi so enotnega stališča, da je res treba nekaj storiti za izboljšanje na področju šolstva, otroškega varstva in uvedbo celodnevne šole. Kako bomo rešili te probleme, pa je seveda stvar delovnih ljudi. Čeprav težko, pa vendar, če se bomo odločili za nadaljevanje krajevnega samoprispevka na referendumu, bomo vsi te aktualne probleme skupno lažje rešili, ker smo občina mi vsi.

A. K.

YSI V AKCIJO ZA BOLJŠE GO- SPODARJENJE

ne obstoja, da bi onemogočili, da bi s tem, ko se ne izpolnjujejo obveznosti do upnikov, neopravičeno izkoriščali tuja sredstva, da bi zatrli monopol nekaterih struktur, preprečili neodgovorno sklepanje in reševanje razmerij med upniki in dolžniki, nespoštovanje pogodbenih obveznosti itd. Očitno gre za pojave in izmalitvenja, ki so bila pomemben vzrok za nestabilnost v gospodarstvu in, ki so ustvarjala neenakopravne odnose v pogojih gospodarjenja. Z obračunavanjem prispevkov iz fakturirane realizacije se je stekel del navideznega dohodka v sklade interesnih skupnosti, zaradi nelikvidnosti pa so prihajale spriče do sedanjega sistema plačevanja prispevkov organizacije združenega dela v položaj, da so tudi takrat, kadar niso izterjale svojih terjatev, plačevale prispevke v breme obratnih sredstev, potrebnih za sprotno reprodukcijo.

Ce se vprašamo, kaj smo v naši delovni organizaciji storili na področju stabilizacije, bi se odgovor glasil, da te naloge nismo ravno povsem zanemarili, naredili pa odločno premalo. Sprejeti ukrepi se marsikje ne izvajajo. Sporazumeli smo se, da bomo na vsaki seji organov upravljanja razpravljali o odnosu do dela, delovnega reda, neopravičenega odstranjevanja iz delovnega mesta, zmanjšanju škarta, zmanjšanju škarta, zmanjšanju zastojev, zmanjšanju porabe energije, povsod vpeljali work faktor sistem, izvajalčeve učinkovitosti, izvajali plansko disciplino v pogledu potrošnje repromateriala, iskali domače vire surovin t. j. barvil in kemikalij, se zavzemali za manjši bolniški stalež, bolj racionalno koristili kartonasto embalažo ter manj govorili in več delali. Če smo pošteni moramo priznati, da smo za stabilizacijo še vse premalo storili.

Izjem ni, ne pri delavcih v neposredni proizvodnji in ne pri vodilnih in vodstvenih strukturah. Če bi storili kaj bolj učinkovitega se ne bi ubadali s tolikimi problemi kot se. Tudi delavska kontrola stoji ob strani in se previdno izmika občutljivih točk. V kolikor o problemih razpravlja je to samo načelno. Za vogali marsikdo govori o napakah, kaj bi se dalo izboljšati in kaj prištediti. Zelo redki so med nami, da bi o težavah javno spregovorili preko sredstev za informiranje ali pa na organih upravljanja.

O ekonomičnosti poslovanja, o disciplini ter o vzrokih za nedoseganje proizvodnih nalog premalo govorimo in pišemo. Analitska služba se premalo spušča v analize ekonomičnosti proizvodnje, formiranja stroškov, kdo je odgovoren za plansko preokračevanje proizvodnih stroškov, zakaj so stroški narasli, zakaj je repromaterial na zalogi v določenih količinah, zakaj se morajo določeni materiali odpisati, kje je preja, ki je škartirana in podobno. Analitični podatki so sila skopi. Nakazujejo predvsem doseganje plana proizvodnje, kakšen je indeks v odnosu na prejšnje leto, kakšna je akumulacija, kakšen je dohodek in to je v glavnem vse povedano v števil-

kah. Ekonomske analize bi morale dati od sebe nekaj več, to je gospodarsko usmerjanje proizvodnje v okviru plana, opozarjanje vodstva TOZD, kje se prebijajo planske cene, kje je neopravičen porast stroškov in predlog ukrepov, kje so kišitve in napake subjektivnega značaja. Kako zanimiva bi bila naprimer analize stroškov, ki odpadejo na enoto proizvoda. Plastično bi morali prikazati, koliko litrov vode je v brisači, gramov soli, kemikalij, mazuta, elektrike, papirja itd. Pri tako sežeti analizi proizvodnih stroškov na enoto proizvoda, še posebej, če bi bil tak podatek znak za alarm, se najbrže ne bi mogel nihče izgovarjati na subjektivne in objektivne probleme. Nihče se ne upa načeti odprte fronte med komercialno in proizvodnjo. Tiha vojna traja že precej dolgo in ko problem vskipi do vrha, se odgovorni vsedejo za okroglo mizo, si dajo trdne obljube, da premirja ne bodo kršili, toda obe strani se

kasneje na dogovore požvižgajo. Ta vojna traja in se bje predvsem zaradi asortimana. Komerciala trdi, da proizvodnja dela svojeglavo, nasprotna stran pa zatrjuje, da se komerciala kar naprej izmišljuje menjavo artiklov. Nadalje je večni kamen spotike desortiranje brisač tako za izvoz kod za domači trg. Temu naj bi bil vzrok pomanjkanje barvil ali neodgovorno terminiranje proizvodnje. Če se sprte strani nikakor ne moreta dogovoriti, kako skozi vse leto planirati proizvodni asortiman, bi morali reči svojo zadnjo besedo samoupravni organi. Ni stvar samo v tem, da kasnimo dobavni rok domačim in tujim kupcem ampak tu nastaja tudi velika škoda in stroške, kot so zastojne ure, nadurno delo, menjava vzorcev, nove nastavitve, veliki kupi ostankov preje in drugo.

V te probleme se analitska služba ne spušča niti jih ne analizira. Proizvodni plan, to je plan asortimana frotir proizvodnje bi

moral biti sprejet pred začetkom poslovnega leta, sklenjen med proizvodnjo in prodajo s trdnimi vezmi in bi le v izjemnih primerih o njegovi spremembi odločal samo delavski svet. Če bi poskušal posameznik mešati štrne, bi moral zato nositi občutne posledice in ne nazadnje tudi z odpoklicem iz vodstvenega položaja. Ob tako trdni in dinamični planski disciplini bi bilo manj trenj, glavobolov, očitkov in naša tovarna bi mirno plula v dokaj nemirnih svetovnih vodah. Naša delovna organizacija je notranje trdna, samoupravno dokaj dobro organizirana, čeprav v med TOZD-ovskih odnosih še nismo uspeli rešiti vseh zadev. Firma Svilanit je znana doma in v tujini, zato ne smemo nikdar in nikoli dopustiti, da bi izgubili dobro ime. To kar je bolnega moramo smelo operirati in ne dopustiti, da bi se cel organizem razbolel, ker je le-ta zdrav in sposoben za življenje.

Pred nami so dolgoročne odločitve

Uresničitev programov, ki so zasnovani v dolgoročnem načrtu gospodarskega razvoja občine Kamnik je v rokah in zavesti delovnih ljudi samoupravnih organov organizacij združenega dela in občanov. Z razvojnim načrtom za obdobje 1975 — 1980 so določene naše skupne potrebe kot so razvoj srednjega šolstva, socialnega skrbstva, razširitev proizvodnih zmogljivosti in komunalne potrebe krajevnih skupnosti. V jeseni lanskega leta so delovski ljudje v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih razpravljali in vsklajevali načrte in programe. Odločiti se je bilo treba na kakšen način zagotoviti sredstva za uresničitev vseh naših potreb in želja. Naše zahteve po osebnem in družbenem standardu so vse večje. Občani najbolj pritiskajo na reševanje raznih komunalnih potreb kot so ceste, vodovodi, elektrika, otroški vrtci, družbena prehrana itd. Premalo pa se sprašujemo ali bomo mogli vse želje vskladiti s finančnimi sredstvi. Ni redko slišati pripombe ljudi, ko pravijo naj da občina redki pa so, ki bi sami ponudili svoje materialne storitve ali dali določen finančni delež. Integralni del občine smo vsi delovni ljudje le mi ustvarjamo družbene dobnine, občina pa je le tista, ki pravno ureja družbene odnose in razporeja tisti del dohodkov, ki se zbirajo od davkov ter drugih prispevkov. Tega denarja pa vedno manjka glede na velike potrebe po reševanju vseh naštetih problemov. Iz davkov in drugih dohodkov se zbere v občinskih proračun letno cca 26 milijard starih dinarjev. Od tega gre polovico nazaj v dobrobit občanov v obliki skupne potrošnje. Samoupravne interesne skupnosti programirajo za svojo dejavnost kot sot: Skupnost otroškega varstva 6,000,496,00; Izobraževalna skupnost 19,209,297,00 din.

Za obvezni del programa, ki izhaja iz zakonov in izvršilnih

predpisov za osnovno šolstvo in drugo 36,303,894 din, telesnokulturna skupnost 1,470,000 in vzdrževanje objektov ter drugo še 609,500 din. Pri vseh teh potrebah pa moramo še upoštevati potrebe socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva in drugo. Pri tem ne smemo prezreti potreb krajevnih skupnosti. Srednjeročni načrt razvoja krajevnih skupnosti za obdobje 1976 — 1980 predvideva potrebna vlaganja predvsem na področju komunalne dejavnosti. Za financiranje potreb in realizacijo 5-letnih planov bi bilo nujno zagotoviti 35 milijonov 404 tisoč din. Ta sredstva bi bilo mogoče glede na nov način zbiranja sredstev za financiranje skupne in splošne porabe zbrati le s podaljšanjem krajevne samoprispevka in s prispevkom organizacij združenega dela. O slednjem prispevku so delovni ljudje že sklepali tako, da se plačuje na zaposlenega 300 din za potrebe krajevnih skupnosti.

Meseca aprila poteče 5 let, od zadnjega referenduma, ko so se delovni ljudje odločili, da plačujejo prispevek iz osebnega dohodka. Naših potreb s tem prispevkom nismo v celoti zadovoljili. Kažejo se nove in nikoli jih ne bo zmanjkalo. Zato smo pred ponovno odločitvijo in v naših rokah je usoda nadaljnjega razvoja občine in krajevne skupnosti. Občinska skupščina je že imenovala štab za izvedbo referenduma o krajevnem samoprispevku v občini Kamnik. Referendum bo v prvih dneh meseca aprila 1976. Naloga družbenopoli-

tičnih organizacij, organov upravljanja in vseh delovnih ljudi je, da se pričnejo razprave in agitacije o uspešni izvedbi referenduma. Delovnim ljudem morajo pojasnjevati potrebe za dopolnilno zbiranje materialnih sredstev za uresničitev 5-letnega programa, gospodarskega in kulturnega razvoja naše občine.

Ne smemo biti malodušni in prepustiti zgolj slučaju uspešnosti izida referenduma. (Na to nas obvezujejo naši najmlajši.) Potrebe šolstva in njen razvoj v Kamniku zaostaja v primerjavi z nekaterimi drugimi občinami. Naša kamniška industrija je dokaj močna. Pomanjkanje kadrov vseh profilov postaja že problem. Ni nam še uspelo organizirati celodnevne šole zaradi pomanjkanja prostorov. Na vidiku je celo tretja izmena pouka. Manjka nam šolski center za vzgojo strokovnih kadrov, šolske kuhinje so premlajhne in neustrezne, otroških vrtcev je premalo itd. Če se vprašamo čigavi so ti problemi in če smo iskreni moramo priznati, da so naši in mi jih moramo kot delovni ljudje sami reševati. Zgraditi moramo šolski center s čemer bi bila rešena mnoga doslej odprta vprašanja. Vse našete probleme in potrebe pa bomo rešili le tako, da z lastnim prispevkom doprinesemo svoj delež. Zato ne sme biti niti enega med nami, ki se čuti za integralni del občanov Kamnika, da ne bi na referendumu glasoval za krajevni samoprispevek.

A. Konda

Kje ste strokovni delavci, ali ste izpolnili
svojo obveznost do informiranja?

Izbrati moramo najboljša delegate

Se dober mesec nas loči, ko bomo volili nove delegate v organe upravljanja. Volili bomo člane v svete delovnih enot, člane delavskega sveta TOZD, člane delavske kontrole, disciplinske organe in delegate v delavski svet delovne organizacije. Pred nami je odgovorna naloga, treba se je takoj vključiti v predvolilno akcijo, da bomo pravočasno opravili izbor kandidatov. Nosilci te naloge so družbeno politične organizacije, od katerih je odvisno, da bomo izvolili v organe upravljanja take delavce, ki so najbolj razgledani, ki so politično aktivni in ki pri delavcih uživajo največje zaupanje. V

tem predvolilnem obdobju bomo morali opraviti veliko nalog kot so: Sklic sestankov družbeno političnih organizacij, organizirati kandidacijske konference, določiti čas in postopek za evidentiranje kandidatov za člane organov upravljanja, določiti čas za sklic zborov delovnih ljudi za potrditev kandidatov, razgovor s predlaganimi kandidati, podpis kandidatur, organizacija volitev in končno zagotoviti udeležbo vseh delavcev na volitvah.

Od dobrih predvolilnih priprav je odvisno tudi dober izbor delegatov, udeležba na volitvah in končno dobra samouprava. V našem samoupravnem sistemu sa-

mo delovni ljudje odločajo o poslovnih odločitvah, zato moramo v organe upravljanja kandidirati in izvoliti take delavce, ki bodo v resnici nosilci naprednih idej in želja delovnih ljudi. Se vedno se slišijo pripombe, ki gredo na račun posameznim članov oz. delegatov, češ, da so premalo aktivni na sejah in da niso vstrajni pri zastopanju mnenja in stališč delovnih ljudi iz baze. Tem trditvam ni v celoti zanikati, kajti delagetski sistem še ni dograjen. Delegati se premalo poglobljajo v problematiko, nekateri je ne razumejo, ne preberejo gradiva in končno ne informirajo delavce o sprejetih sklepih. Želja

nas vseh pa je, da bi bila volja delovnih ljudi vselej in povsod izražena, da bi bili naš politični, samoupravni in gospodarski sistem tak kakršnega si vsi želimo. V naših rokah je krepitev samoupravnih odnosov in trdnost gospodarskega položaja. Poslovni uspeh organizacije združenega dela ne nastane sam od sebe, temveč je odvisen od našega odnosa do dela, družbene zavesti delovnega človeka, in končno od strokovne razgledanosti delegatov. Delegat, ki ne razume naših družbenopolitičnih tokov in stoji v ozadju ne more biti nosilec naprednih hotenj delov. ljudi. Zato moramo v tem predvolilnem obdobju posvetiti kandidacijskim konferencam in izboru najboljših kandidatov vso skrb in odgovornost.

A. K.

Občni zbor gasilcev

Upravni odbor Gasilskega društva Svilanit Kamnik je dne 1. 2. 1976 sklical redni letni občni zbor. Naj že v začetku povem, da se je tega zbora nepričakovano udeležilo veliko članov in članic. Med člani društva so bili predstavniki TOZD svila, TOZD frotir, direktor delovne organizacije in predsednik štaba CZ Seljak Bogdan. Občinsko gasilsko zvezo je zastopal tov. Osenar. Poročilo o delu je podal predsednik društva tov. Grden Franc, o delu operative pa poveljnik Vrhovc Bogo. Tov. predsednik je v svojem poročilu opisal delo društva. Poudaril je, da je bil program, ki si ga je zastavilo društvo za leto 1975 skoraj v celoti izvršen. Nakazal je nekaj konkretnih primerov in slabosti, ki lahko v delovni organizaciji privedejo do požara. Ljudje včasih zlobno ali zaradi nepoučenosti rečejo »kaj se pa more zgoditi, saj se to še ni zgodilo«. Takšna miselnost je zelo primitivna, saj nikoli ne vemo, kako nas bo požar ali kakšna druga nesreča presenetila. Opozoril je vodstvo delovne organizacije, da se preveč popušča, ko se že skoraj v vseh kotih in pisarnah uporabljajo električni rešojci za kuhanje kave. Tudi delavci se velikokrat neodgovorno ponašajo, ko kadijo na mestih kjer je to prepovedano. S takimi napakami se lahko srečujemo vsak dan in na vsakem koraku. Le redki so primeri, da bi delavec delavca opozoril na nevarnost, da kadil kjer je nevarno ali, če drugače uporablja ogenj. Tov. predsednik je dejal, da je v naših vrstah premalo mladine. Mladinska organizacija bi se morala bolj živo zanimati za delo Gasilske organizacije in v njej sodelovati. Tako bi se mladinci marsičesa naučili, kar bi jim koristilo tudi v vsakdanjem življenju. Vsi sedimo tako rekoč na sodu smodnika tudi v zasebnih stanovanjih in se ne zavedamo velike nevarnosti, saj v mnogih gospodinjstvih uporabljajo

plin, razne spraye, bencin za čiščenje, kurilno olje itd. Verjetno bi bili redki, ki bi se znašli v primeru nesreče, če bi se zaradi kakršnegakoli požara pojavila nesreča v stanovanju. Občni zbor je izrekel posebno priznanje delavcem v tkalnici frotirja, ki so doslej pokazali največjo izurjenost, vsaj v uporabi gasilskih aparatov. V oktobru lanskega leta je nastal v tkalnici kar velik požar, saj so pogorele galirunge in osnove na 6 statvah, naslednji dan pa še na dveh statvah. Ko so delavci videli, da preti tkalnici huda nevarnost, so z vso prizadevnostjo in požrtvovalnostjo stopili v akcijo in se tako dolgo trudili, da so z gasilnimi aparati pogasili požar. Morda se bi o tehniki gašenja v tem primeru dalo marsikaj povedati, ker ne smemo misliti, da je delovanje gasilnih aparatov neomejeno. Ti aparati so uporabni samo za manjše začetne ognje. Porabljenih je bilo 38 gasilnih aparatov, s katerimi do dealvci uspeli pogasiti velik požar, ki je zelo ogrožal tkalnico frotirja.

Gasilci so se pomenili tudi še o drugih problemih, kot so vzdrževanje in red v gasilski shrambi, udeležba na praktičnih vajah, vzdrževanje gasilske tehnike itd. V svojem poročilu je poveljnik pohvalil žensko in moško desetino. V preteklem letu sta obe desetini opravili 610 ur vaj. Če k temu prištejemo še čas, ki je bil posvečen operativnemu delovanju pri raznih tekmovanjih, so člani gasilskega društva Svilanit pokazali veliko zavest in čut odgovornosti do svoje delovne organizacije.

Prav bi bilo, da bi tudi delavci pokazali enako hvaležnost vsem, ki se prizadevajo na področju gasilstva, saj se prizadevajo tudi za njihove in ne lastne interese. Gasilcem je na občnem zboru zaželel še več uspehov v prihodnjem mandatsnem obdobju predstavnik občinske gasilske zveze tov. Osenar, predstavnik

Utopa tov. Rozman in predstavnik gasilske zveze iz Stola.

Po končni razpravi je občni zbor sprejel statut gasilske orga-

nizacije in izvolil nov upravni odbor društva.

A. K.

Nepremostljiv problem odlaganja smeti

Opozorilo banke

Ljubljanska banka podružnica Kamnik nas je opozorila, da je bilo odkritih pet (5) primerov, ko so občani poskušali s ponarejanjem zneskov vlog v hranilni knjižici, neopravičeno dvigati denar. Delavci banke in pošte so tudi opazili, da so nekateri občani sami napisali v hranilno knjižico pooblastila drugim (navadno zakoncem) za dvig gotovine.

Zaradi tega banka opozarja vse imetnike hranilnih knjižic, da je vsako samovoljno vpisovanje pooblastil neveljavno in nedopustno in zato takšno knjižico takoj zamenja z novo, staro knjižico pa razveljavi in uniči. V primerih, ko je bilo ugotovljeno, da je imetnik hranilne knjižice poskušal s ponareditvijo zneska pridobiti protipravno korist, to je dvigati denar, mu je bila knjižica takoj odvzeta, storilec pa predan organom pa pregon. Ker tako dejanje pomeni ponarejanje uradnih listin v cilju, pridobitve

protipravne koristi sledi temu zaporna kazen. Nadalje banka opozarja, da nobeno še tako spretno ponarejanje ne more ostati trajno neodkrito, ker za bančne delavce ni merodajno stanje v hranilni knjižici, temveč je merodajno stanje v bančni kartoteki. V kolikor se stanje v knjižici in kartoteki ne ujema, se takoj pristopi k raziskavi in če se ugotovi, da ne gre za napako ampak za ponarejanje (falsifikat), sledi sodni pregon.

Zelo neprijetno je za varčevalca kot tudi za banko, če občan hranilno knjižico izgubi. Izgubljeno hranilno knjižico sicer banka nadomesti z novo, toda preden izda novo, jo mora uradno preklicati in seveda na osnovi bančne dokumentacije preveriti pravilnost stanja na izgubljeni hranilni knjižici. Vsled tega prosimo varčevalce, da hranilne knjižice čuvajo enako kot denar-gotovino.

Višina osebnega dohodka in faktorji, ki nanj vplivajo

Višina osebnega dohodka je odvisna od plačilnega razreda in faktorjev neposredne učinkovitosti. Med faktorje neposredne učinkovitosti štejemo: konjunktorni faktor, faktor ustreznosti, faktor izvajalčeve neposredne učinkovitosti in faktor ustaljenosti.

Konjunktorni faktor se določa enkrat letno. Dodeljuje se ga samo tistim delovnim mestom, ki izpolnjujejo pogoje, ki so določeni v pravilniku o izvajalčevi učinkovitosti.

Faktor ustreznosti je odvisen od izpolnjevanja pogojev, ki jih ima posamezen delavec glede na zahteve posameznega delovnega mesta.

Faktor izvajalčeve neposredne učinkovitosti je odvisen od vsakega delavca, in sicer od njegove prizadevnosti in pridnosti na delu.

Faktor ustaljenosti pa je pogojen s trajanjem zaposlitve v OZD Svilanit.

Razlike pri višini osebnega dohodka med delavci začetniki in delavci, ki so že dalj časa zaposleni, se kažejo zaradi različnih faktorjev ustreznosti in ustaljenosti. Iz spodnjih primerov bodo razvidne razlike v višini osebnega dohodka:

DM je v IV. plačilni grupi, delovnih ur je 184, osnova znaša 1812,40 din, faktor izvajalčeve neposredne učinkovitosti pa je 1,12 in tako je višina osebnega dohodka 2029,90 din.

a) Prvi delavec je zaposlen v OZD Svilanit 25 let in je prišel v OZD s 17 leti, zato mu pripada faktor ustaljenosti 1,10, prav tako ustreza vsem razpisanim pogojem in ima faktor ustreznosti 1,07. Iz tega izračunamo, da bi znašal njegov skupni osebni dohodek 2389,20 din.

b) Drugi delavec pa je zaposlen v OZD 2 meseca in je star 17 let. Faktor ustaljenosti ima 1,00. Ker

ne ustreza razpisanim pogojem, ima izobrazbo ocenjeno z oceno 2, delovne izkušnje pa z oceno 1. Faktor ustreznosti je 0,92. Iz tega izračunamo, da bi njegov osebni dohodek znašal 1861,05 din.

c) v tretjem primeru je delavec zaposlen v OZD tri leta in je prišel v OZD z 21 leti. Faktor ustaljenosti ima 1,01, delovne izkušnje ima ocenjene z oceno 3, faktor ustreznosti pa znaša 1,04. Iz tega izračunamo, da bi njegov osebni dohodek znašal 2132,20 din.

Razlika v višini osebnega dohodka med prvim in drugim primerom znaša 528,15 din, med prvim in tretjim 257,00, med drugim in tretjim pa 271,15 din. Iz teh treh primerov je razvidno, da na naš OD v veliki meri vplivata faktorja ustaljenosti in ustreznosti.

Prav tako vpliva na višino osebnega dohodka tudi faktor izvajalčeve neposredne učinkovitosti, kar lahko vidimo iz naslednjega primera: DM je v IV. plačilnem razredu, faktor ustaljenosti je 1,00, faktor ustreznosti pa 1,04.

Osnova OD	Fak. ustr.	Fak. ustr.	Nep. uč.	Višina OD
1812,40	1,04	1,00	1,00	1884,90
1812,40	1,04	1,00	1,06	1998,00
1812,40	1,04	1,00	1,12	2111,10
1812,40	1,04	1,00	1,18	2224,20
1812,40	1,04	1,00	1,25	2356,10
1812,40	1,04	1,00	1,32	2488,10

Iz navedene razpredelnice je razvidno, da tudi vsak posameznik lahko znatno vpliva na višino svojega osebnega dohodka. Ta vplivnost je izražena s faktorjem neposredne izvajalčeve učinkovitosti.

je že, matere ni bilo. Pred dobro uro se je bila napatila, bogvedi kam. Vedeli smo: kadar pride, prinese kruha. Prav nič nismo dvomili, kajti večerilo se je in zvečer je treba večerje. Trd in strašen je otrok v svojem zupanju. Zvečer je treba večerje. Neusmiljen je otrok v svoji veri. Mati, zvečer je treba večerje; pojdi in prinesi jo, iz zemlje jo izkoplji, iz oblakov je utrgaj!

Ko je šla, je bila vsa majhna in sključena; globoka brazda je bila na njenem čelu.

»Kmalu se vrnem!« je rekla.

Mislili smo, da gre samo k peku, sto korakov daleč. Minuto tja, minuto nazaj; recimo, da bi tam še malo pokramljala, bi bilo petali kvečjemu deset minut. Gledali smo na uro, ki je visela na steni kraj peči. Počasi se je pomikal dolgi kazalec; ali kakor se mu ni mudilo, je bil preromal že ves črni kolobar.

»Pogeldam na cesto!« sem rekla.

»Kaj bi gledal? Ne pride prej... če še kdaj pride!«...

Počasi in tiho so se odprle durri. Na pragu je stala mati. Kakor ob belem dnevu smo razločili njen obraz. Ves bel in tenak je bil, oči pa so bile objokane in so gledale plaho; tako gleda grešnik na svoje trdosrčne sodnike.

Mati se nas je bala...

»Ali ste dolgo čakali« je rekla s tihim, prosečim glasom. »Nisem mogla prej... niso dali!«

K životu je tiščala hleb kruha; že od daleč smo videli, da je skorja lepo rumena...

O, mati, zdaj vem: tvoje telo smo uživali in tvojo kri smo pili! Zato si šla tako zgodaj od nas! Zato ni veselja v naših srcih, ne sreče v našem nehanju...

Samoupravljanje prodira v svet

Na televiziji je bila oddaja, kako se Peru (država v Južni Ameriki) gospodarsko in politično osamosvaja od gospodstva in izkoriščanja ZDA. Ta dežela vodi politiko neuvrščenosti, zato se želi otresti vsakogar, ki bi rad izkoriščal njeno bogastvo in ljudstvu krojil usodo. Po revoluciji so si perujci izbrali pot socializma. Z vso zagriženostjo so se lotili preobrazbe in industrializacije svoje dežele. Na televizijem zaslonu je bil mlad perujski kmetijski delavec, ki je dejal: »Mi si gradimo deželo po vzoru Jugoslavije ki jo vodi maršal Tito tako da delovni ljudje na samoupravni način odločajo v podjetjih in zadrugah.«

Samoupravni socializem neazdržno prodira v zavest delovnih ljudi. Naši delavci tu in tam kdaj oporekajo, češ saj drugi odločajo, delavci pa samo prikimavajo. Te trditve sicer ni v celoti za zavreči, še posebej ne v tistih delovnih organizacijah, kjer ni učinkovitega družbenopolitičnega dela in kjer sta trdno zakoreninjena birokracija in tehnokratizem. Četudi v nekaterih organizacijah združenega dela samoupravljanje ni zajelo polne sape pa vendar posamezniki v marsičem ne smejo odločati mimo delovnih ljudi.

Milanski list je v decembru 1975 priobčil članek svojega do-

pisnika iz Beograda, ki opisuje gospodarski položaj v Jugoslaviji, še posebej pa sistem samoupravljanja. List navaja, v čem se izraža gospodarska kriza — tako v stopnji inflacije, naraščanju brezposelnosti, upadanju življenjske ravni kakor tudi v pasivni trgovski bilanci — ter pripominja, da pri vseh težavah sedanji gospodarski položaj v Jugoslaviji ni posebno zaskrbljujoč. Z zvišanjem bruto narodnega dohodka za 7 % dokazuje Jugoslavija večjo vitalnost kakor marsikatera dežela na zapadu. Pisec ugotavlja, da ni zapadno gospodarstvo v boljšem položaju. Zapadne dežele in še predvsem Italija si prizadevajo, da bi njihova industrija dosegla večjo učinkovitost in konkurenčnost. Proizvodnost je tudi na zahodu padla zaradi podražitve nafte, pa tudi zaradi zaostritve sindikalnih spopadov. Gospodarska rast je na zapadu danes padla na ničlo.

Mar je mogoče trditev, se sprašuje dopisnik milanskega lista, ali je bolj uspel zapadni kapitalizem ali sovjetski socializem kakor jugoslovanski sistem samoupravljanja? Naj se odgovor na to vprašanje glasi kakorkoli, treba je samoupravljanju priznati zaslugi, da je v Jugoslaviji delavski svet uvedel demokratično metodo, ki ne bo mogla dolgo stati brez političnih posledic v svetu.

Narod si bo pisal sodbo sam

Te besede našega velikega misleca in pisatelja Ivana Cankarja so bile za čas NOB zapisane z velikimi črkami na prosvetnem domu v Črnomlju. V tej stavbi in pod tem geslom je bilo februarja 1944 prvo zasedanje slovenskega narodno osvobodilnega sveta. Ta velika misel se je utrnila v zavesti Ivana Cankarja, katerega 100-letnico rojstva obhaja slovenska javnost v letu 1976. Ivan Cankar je občutil vso grenkobo težkega življenja, zato so njegova dela tudi izvirna in kritika takratne buržuazne in malomeščanske družbe. Ivan Cankar je kot velik svobodoljub in mislec naprej vedel kaj se bo zgodilo in zgodilo se je, da si je slovenski narod pisal sodbo sam in mu je nista »ne frak ne talar«.

Kako težko je bilo življenje nekoč, pove povestica iz Cankarjeve črtice, ki se glasi:

Petero nas je bilo. Sedeli smo za mizo in smo čakali. Spočetka smo se smejali in razgovarjali, nato smo igrali domino, naposled smo se naveličali ter smo umolknili.

Najstarejši sestri je bilo trinajst let, najmlajšemu bratcu pet. V srcih pa smo bili stari: poznali smo skrb in strah. Kadar so se zunaj oglasili koraki, smo se ozrli proti durim. Strmeli smo z velikimi očmi in odprtimi usti, sapa nam je zastajala.

»Prihajajo!«

Koraki so utihnili, spogledali smo se molče; oči so bile solzne ustne so se tresle.

Zelo smo bili lačni. Mračilo se

Kako se pri nas obračunava dodatek na stalnost

Dodatek na stalnost, imenujemo ga tudi minulo delo, smo pred uvedbo novega načina obračuna OD dobivali v znesku, ki je bil vpisan na obračunski list. Vsak je vedel, koliko ga dobi, to je bil dejanski dodatek k redni plači.

Z uvedbo novega sistema osebnega dohodka pa se je vsa zadeva precej spremenila. Dodatek za stalnost je zamenjan z novim faktorjem ustaljenosti v višini od 0 — 12 %. Ker je ta novi faktor ustaljenosti samo eden izmed štirih faktorjev, ki med seboj pomnoženi (faktor konjunktive x faktor ustreznosti x faktor ustaljenosti x faktor neposredne učinkovitosti) sestavljajo skupni faktor. Iz obračuna OD sedaj pravzaprav ne vemo, koliko v dinarjih dobimo za stalnost. Seveda pa se ta podatek da izračunati, le postopek je malo zahtevnejši.

Kot vemo se naš OD izračuna tako, da se urna postavka pomnoži s številom opravljenih ur, vse skupaj pa s skupnim faktorjem učinka. Torej je dodatek za stalnost obračunan že z obračunom posameznih postavk. Kakšen procent stalnosti je skrit v skupnem faktorju, pa je vpisano na izplačilni kvverti in sicer je to tretji faktor izmed petih, ki

so vpisani. Za njim sta še neposredna učinkovitost in skupni faktor, ki je označen z zvezdico.

Če bi radi vedeli, koliko pravzaprav dobimo za stalnost pa lahko izračunamo na naslednji način:

S kuverte prepišemo naslednje podatke: DOHODEK — NETO, skupni faktor (zadnji) in faktor ustaljenosti (tretji) ter stalnost izračunamo po naslednji formuli:
Dohodki — neto x % ustaljenosti skupni faktor = stalnost

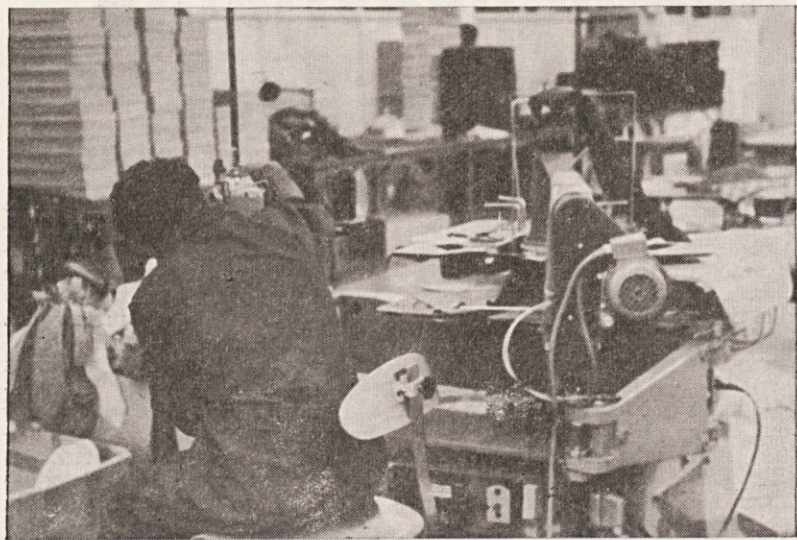
Da bo izračun točen, zanj vzemimo obračun za mesec, ko nismo bili v bolniškem stažu.

Primer:
 Dohodki + neto so 3.500,— din
 skupni faktor = 1,20
 faktor ustaljenosti = 1,03
 stalnost = 3.500,00 x 3 = 87,50
 120

Kot je iz primera razvidno, se za izračun vzamejo faktorji v obliki % in sicer skupni faktor v celoti, faktor ustaljenosti pa samo % nad 100.

Na koncu naj omenim še to, da se faktor ustaljenosti spreminja enkrat letno, če so za to pogoji, ter da je višina odvisna od tega, koliko ur smo na delu (več ur — večji dohodki).

E. G.

Prvo je človek in šele nato tehnika

Nadaljevanje s prejšnje številke

2. Tiskanje in barvanje tkanin

Arheologi so ugotovili, da so se med predmeti kot kulturne ostaline Gorskih jamskih prebivalcev, živeči pred 40.000 do 50.000 leti v Džoukoudian-u, nahajale tudi koščene igle in razno okrasje, na primer preluknjane školjke, kamnite kroglice, koščki kosti, zobje zveri itd., obarvani rdeče. V guberniji Huanhian iz pokrajine Šenhi so našli dovolj tanko platno iz zgodnjega obdobja kulture Jangšau pred 5 do 6 tisoč leti. Tudi to

platno je bilo rdeče obarvano. Izrazi o barvanju tkanin dičijo zgodovinske starokitajske listine. Tako je znano, da so že več kot pred 3.000 leti za dinastije Džou barvali svilo in svilene tkanine ter pri tem poznali štiri postopke: kvašenje v vreli vodi, čiščenje sončenje in barvanje. V tej dobi so bili izbrani strokovnjaki za barvanje in preskrbo rastlinskih barvil. Državne barvarne so že dovolj znanstveno delale svoja opravila po barvnih postopkih. Poleg osnovnih barv: rdeče rumene in modre so uvajali tudi njihove odtenke ter sestave. Tedaj so že prevzeli pomazorjevanje vzorce.

Z razvojem tehnike barvanja so kmalu izumili tudi umetnost

tiskanih in barvnih risb na tkaninah. Arheologi so v Čangši, pokrajini Human, našli v grobu vladarja Ču iz dobe vojskujočih se kraljestev prevleke, posteljne odeje tiskane svilene tkanine, v guberniji Minfong iz Hingiang-a pa platno z risbami, tiskanimi modro-belo in pripadajoče dinastiji Han (206 let pred našim štetjem do 220 let po našem štetju). Za prastare načine vzorčnega barvanja je značilen tale postopek: pred barvanjem so nekatera mesta tkanine zaščitili z voljljastimi nitmi, tako da te dele barvanje ni moglo prežeti; po odstranitvi vozlov pa so se pokazale risbe. Ta način so imenovali voljljasto barvanje, danes pa ga imenujejo vezno barvanje. S pisanim barvanjem so pridobili slikovite ornamente. Arheologi so na severozahodu Kitajske, a tudi v Hingiang-u včasih našli vezno barvane svilene tkanine iz dinastije Tang (618 do 907 let po našem štetju), ki so bile v vzorčnem in v barvnem pogledu zelo lepe.

Naslednji način barvanja se je imenoval voščena risba, danes se pa imenuje voščeno barvanje. Za zaščito pred barvo so rabili voščene prevleke. Na blago, ki so ga nameravali barvati, so najprej nanesli risbe z utekočinjenim voskom. Po barvanju so dali blago v vrelo vodo, ki naj utekočini in odstrani vosek, s čimer so se pojavili vzorci.

Za tem so izumili nov način barvnega tiskanja. Prvotno so ta postopek imenovali nadzorčno barvanje. V tenki deščici so vrezali iste ornamente. Dvojno zgačeno blago so dali med dve močno stisnjeni odtisnici (šablone) neizpolnjena mesta pa so obarvali. Tako so bili odtisnjeni na blagu somerni vzorci.

Večina blaga in izdelkov, tiskanih barvano z voščeno risbo ali nedotisnim barvanjem, je očuvanih iz dobe dinastije Tang. Gre za enobarvne ali večbarvne izvedbe. Tako pobarvane tkanine so rabili za oblačila, budistične zastave in za openjanje. Risbe predstavljajo geometrične like, cvetice in bilke, ptice, pare živali itd. Slog barvnega vzorca iz dobe dinastije Tang je uveljavil svojo kakovost tudi na Japonskem.

V Muzeju Stare palače in v Kitajskem zgodovinskem muzeju

in v Pekingu so očitane svilene tkanine, barvno tiskane za dinastijo Song (966 do 1.279 let po n. št. tju). Risbe so vnešene v krežce, velike kot novec, upodabljajoč razcvete potonike in nežno odtisnjene pare papagajev, ki lete drug proti drugemu. Potonike s tiskane s pomadami. Tehnično je zanimivo, da so tedaj že znali izdelovati vzorčne odtisnice (šablone) z naseljenim papirjem, sicer bi vzorci ne mogli biti tako natančni in nežni.

Kakor povzamemo iz tedanjih knjižnih obvestil je bilo barvno tiskanje tkanin v splošni rabi prebivalstva za dobo dinastije Song. Tedanji vladarji so celo prepovedali izdelovanje odtisnic. Ta ukaz pa so morali pozneje preklicati, ker ga enostavno ni bilo mogoče uveljaviti. Prav za časa dinastije Song so se priletni obrtni mojstri oprijeli izdelovanja vzorčnih odtisnic. Šablona je postala torej predmet široke potrošnje. Sčasoma so barvam dodali škrob, da se ne bi razlezle, torej da bi imele risbe ostre robove. Modro tiskani katun je bil že dolgo priljubljen. Razvil se je iz drežno tiskanega katuna iz dinastije Song.

Tudi kitajske narodne manjšine so znatno prispevale k razvoju tehnološke barvnega tiskanja. Delavci narodnosti Li na jugu Kitajske so že dolgo znani kot spretni tkalci. Li-jevci so znali ročno tkati blago z lepimi ornamentami, znali so tudi vezno ali voljljasto barvati osnove in vtisniti različne risbe, nato pa s pisanimi votki stkati blago, katerih vzorci so bili zelo živahni in bogati številnih odtenkov. Ta način imenujejo sedaj »tiskanje osnov«. V njem vidijo številni narodi napredno tehniko. To metodo pa rabijo v Hangdžou-u pri tkanju visoko kakovostnega svilenega blaga, na primer slovite dongfong svile.

Severozahodni Tibetanci izdelujejo pulu volnene tkanine z istim veznim barvanjem, Ujgurci proizvajajo katun, barvno tiskan z lesenimi odtisnicami, medtem ko različne narodne manjšine na jugozahodni Kitajski tko z voščnim barvanjem. Vsi ti izdelki so bogati v barvah in lepih vzorcih, kar jim je posebna odlika.

Vsem bolnim enako pozornost

Ni namen tega prispevka pokazati s prstom na osebe ali sindikalno organizacijo, kako posveča skrb obisku bolnih delavcev na domu ali v bolnišnici. Najbrž ni edinstven primer, da se nekaterim osebam, ki so v resnici bolne posveča več pozornosti, drugim manj nekaterim pa nobene.

Bil je primer v lanskem letu, ko je en delavec resno zbolel. Zaradi narave obolenja je bil zelo zaskrbljen. Poslan je bil v bolnico na opazovanje in zdravljenje, kjer je ostal dva meseca. Iz delovne organizacije ga ni nihče obiskal ne njegov vodja, ne predstavnik sindikata in ne iz kadrovske službe. (V opravičilo navajajo, da je bil sindikalni funkcionar zavzet s promopredajo na to pa je odšel na dopust in zara-

di tega ni bil organiziran obisk.) Ko se je vrnil na delo, ga ni nihče vprašal kako je z zdravjem ali, da bi mu kdo nudil tovariško besedo.

Čez nekaj mesecev je zbolela delavka iz iste enote to je iz strokovne službe. Tudi njeno obolenje je bilo resno in je bila poslana v isti oddelek bolnišnice za isto bolezen. Tej delavki je bila posvečena večja pozornost. Organiziran je bil obisk s tovarniškim Mercedesom, med delovnim časom so jo obiskale tri sodelavke. Nesli so ji šopek cvetja in ji zaželele srečno novo leto. (Spet opravičilo, češ da je bil izvoljen nov sindikalni funkcionar in zato je bil obisk organiziran.) Nič narobe, če so tej delavki posvetili takšno pozornost, narobe pa je, da se na druge pozabi.

—da

In kako je s športno rekreacijo pri nas?

Lahko rečemo, da gremo počasi in vztrajno naprej in navzgor. Če smo prva leta po osvoboditvi telovadili še zaradi javnih nastopov in trenirali zaradi tekmovanja, pa sedaj vse bolj prihaja v zavest ljudi in družbenih delavcev, da je športno udejstvovanje namenjeno človeku, ne pa organizaciji, ki ji pripada. Prav tako so si pod množičnostjo nekateri predstavljali polne arene telovadcev, drugi pa samo reprezentanco, nad katero se navdušuje tisoč gledalcev in navijačev. Le malokdo pa je dojel, da o ravni telesne kulture neke skupnosti ne odločajo posamezniki ali reprezentančna moštva, ampak odnos ljudstva do športnih delavnosti, z drugo besedo: odstotek državljanov, ki se sami krepijo, utrjujejo in rekreirajo z športnim udejstvovanjem.

Tudi za materialna sredstva, ki jih je družba dajala za telesno vzgojo in šport, moramo reči, da so jih v glavnem porabili za različne prireditve, tekmovanja in potovanja, predvsem pa za vzdrževanje nekaterih nogometnih enajstoric, za ljudstvo pa so zgradili samo tribune. Tako lahko mirne vesti zapišemo, da pri nas vse preveč gojimo samo atraktivni šport, občani pa so le pasivni gledalci. Zaradi vsega tega se je načelo »šport za vsakogar«, načelo, ki je vsebina športne rekreacije, uveljavljalo tako počasi in po malem.

Le nekatere delovne organizacije so dojele pomen športne rekreacije v življenju modernega človeka, pa so zato začele uvajati:

1. rekreacijo med delovnim časom (v polurnem odmoru),
2. organizirano vadbo in igre v prostem času (popoldne ali zvečer),
3. nedeljske izlete, smučanje, kopanje ipd.,
4. športno udejstvovanje na letnem dopustu,
5. občasna tekmovanja, delavske športne igre, medobratna tekmovanja in srečanja ter podobno.

Kar zadeva športno rekreacijo med odmorom, imamo že nekaj dragocenih izkušenj. Kaže, da so sprehodi, perjanica, odbojka in kegljanje najbolj priljubljene oblike aktivnega počitka. Ponekod so poskusili z nogometom, pa so ugotovili, da delavce preveč razburi, razvname strasti in je tudi prenaporen. Glede na te ugotovitve, bi delovne organizacije morale urediti primerna sprehajališča in igrišča ter nabaviti potrebne rekvizite za omenjene tri športne dejavnosti.

Zanimanje za športno rekreacijo je treba najprej sprožiti, nato pa ga razvijati in pospeševati. Ljudi je treba prepričati in jim dopovedati, da aktivni počitek ni samo zabaven in prijeten, pač pa predvsem koristen zanje! In ko jih na ta način pritegnemo in pridobimo, jih je treba usmerjati in pospeševati njih prizade-

vanja, hkrati pa odpravljati vse morebitne škodljive pojave, med drugim vsako pretiravanje, nezdravo tekmovanje in pa vse, kar je v nasprotju s higienskimi načeli (kajenje med športnim udejstvovanjem, alkohol itd.).

Pa še na nekaj ne smemo pozabiti. Prihajajo časi, ko bo delovni teden krajši in bodo imeli ljudje več prostega časa, pa nam ne bo smelo biti vseeno, kako ga bodo porabili in preživeli. Prav poseben bomo morali paziti na mlade delavce, da se ne bi navadili na »negativno rekreacijo« kakor bi lahko imenovali kartanje v zaprtih prostorih, uživanje alkoholnih pijač, ponočevanje v lokalih ipd. Morali bomo začeti uvajati prakso, da bomo že ob sprejemu novega delavca ugotovili njegovo zanimanje za šport in ga takoj vključili v skupino, v kateri bo to zanimanje lahko v celoti izživel. Gre za to, da se delavec ne bi počutil osamljenega, pač pa naj bi bil že od prvega dne deležen vseh tistih vrednosti, ki mu jih lahko daje dobra tovarišija. V nekaterih državah so šli še korak dalje: mlad delavec se mora ob podpisu delovne pogodbe oboezati, da se bo predno in aktivno bavil z nekimi športom.

Če mladega človeka pravilno vodimo in športno vzgajamo, postane kaj kmalu vnet pristaša naslednjih opravil in navad:

1. telesna nega, utrjevanje in športna rekreacija postanejo njegova vsakodnevna potreba;
2. posebno važnost pripisuje zdravi prehrani in počitku;
3. odklanja vse, kar škoduje zdravju.

Vse troje so največje faktorji zdravega načina življenja, zadovoljstva in užitka ob dobro opravljenem delu in ne nazadnje tudi pomembni faktorji za dolgo življenje.

Za konec naj rečemo še nekaj besed o najbolj priljubljenih oblikah športne rekreacije, ki so se uveljavile pri nas. Na prvem mestu so nedeljski izleti v hribe, 60.000 članov Slovenskega planinskega društva najbolj zgovorno priča o tem. Organizirani planinci naj bi v delovnih kolektivih potegnili za seboj mlade ljudi in jih uvajali v planinstvo, da, uvažali, kajti tudi pri tem je potrebna prava mera glede telesnih naporov, hrane in zlasti pijače. Kdor bo na nedeljskem izletu v hribe zmeren v hrani, hoji in pijači, se bo v ponedeljek okrepčan in svež vrnil na delo, kdor pa bo pretiraval, bo prav gotovo čutil neprijetne posledice. Pa ne samo planincev, tudi lovce, ribiče, gobarje in druge nedeljske športnike bi bilo treba pridobiti za zmernost.

V poletnem času je najbolj priljubljena oblika aktivnega odhoda in počitka kopanje, pozimi pa smučanje in sankanje. Tudi na to v delovnih organizacijah ne bi smeli pozabljati. Nikakor nas ne bi smelo zadovoljevati ne-

kaj odstotkov tistih, ki gredo vsako nedeljo na sneg ali k vodi, povsem resno bi se morali pozanimati za tiste, ki teh navad še nimajo in jim pomagati, da se jih bodo navajali.

Pomemben napredek smo dosegli pri športni rekreaciji na letnih dopustih. Vse manj je takih, ki svoj letni dopust preživljajo v brezdrlju ob boljši hrani in obilni pijači. Danes vzamejo s seboj žogo, loparje za perjanico, pribor za ribolov, podvodno puško, čoln in še kaj. Z vsem tem se na dopustu ukvarjajo, razmigajo se in razvedrijo, naberejo si novih sil, spočiti in prenovljeni se potem vračajo s počitnic. Ni dovolj, da počitniški domovi skrbijo samo za stanovanje in hrano, sodobni počitničarji si žele tudi primerne razvedrila. Zato spadajo v obvezni inventar vseh počitniških domov miza za namizni tenis, krogle za balinanje, loparji za tenis in perjanico, žoge, čolni, vodne smuči, in kaj vem kaj vse še. Tudi prostro za odbojko, kegljišče, balinišče in žoganje bo treba najti. Zvečer pa seveda sodi med ob-

like aktivnega počitka tudi ples, seveda ples na planem!

Vse to velja za poletne dopuste, zimski počitniški domovi pa imajo še važnejšo nalogo. Zdravniki namreč pravijo, da je zimski dopust, pod pogojem seveda, da ga preživimo na sončnih smučarskih terenih. Zato bo treba čimprej misliti na zimske počitniške domove, v katerih bi naši delovni ljudje za primerne in dostopne cene lahko preživljali del svojega rednega letnega dopusta.

Vsi od kraja moramo storiti vse, da bo naš delovni človek prišel do zdravega športnega razvedrila. Posebna skrb pa naj velja mladini, ki je aktivnega počitka in rekreacije še toliko bolj potrebna — pa tudi zato, ker je pozitivne vplive najbolj dovzetna. Pri tem pa se seveda nikakor ne smemo togo držati športnih pravilnikov in klasifikacij, vodilo naj bi bile želje in potrebe našega delovnega človeka, zanj gre, za njegovo zdravje in osebno dobro počutje, zanj, ki je naša najvišja vrednost.

Če vas pot pripelje v Lucijo oglejte si kamnite skulpture forma viva

DOHODEK AVTOCESTE

Morda se marsikdo sprašuje, kakšen je dohodek avtoceste Vrhnik — Razdrto, vendar ne pride do informacij. Podatki republiške skupnosti za ceste o prometu oziroma dohodkih te avtoceste so spodbudni za nadaljno gradnjo avtocest v Sloveniji. Na cestninskih postajah so v prvih devetih mesecih 1975 zbrali približno 34 milijonov dinarjev. Po proračun za celo leto bodo bruto dohodki znašali 42 milijonov. Od teh dohodkov bo treba odšteti okoli 8 milijonov dinarjev za vzdrževanje avtoceste, 5 milijonov za cestninsko službo, letni obrok za cestno posojilo mednarodne banke pa znaša 23,5 milijona dinarjev. Vsi izdatki bodo dosegli 36,5 milijona dinarjev ta-

ko, da ostane republiški cestni skupnosti še vedno 5,5 milijona dinarjev. Mesečno se nabere povprečno 3,5 milijona dinarjev.

Tri sodobna zla človeštva

V srednjem veku in po nekod še danes (dežele Afrike in Azije) ljudje trepetajo pred kugo in lakoto. Sodobni medicini te skoraj povsem uspelo zatreti to strašno morilsko bolezen, medtem ko lakoto. Sodobni medicini je skoraj vsak dan pobere tisoče in tisoče otrok in onemoglih ljudi. Tudi

Jeza - izvor bolezní naše vsakdanjosti!

Mnogi od nas ste gotovo že opazili, da vam jeza ali neka ne pravičnost oziroma krivica v tovarni ali že stalno nezadovoljstvo ali vsakodnevni odpor do dela »udarjajo« na želodec, povzročajo motnje v obtoku krvi in ovi-rajajo funkcijo srca. To pripelje do stanja, da se vedno česče slabo počutimo, da smo brez veselja in utrujeni, delo smatramo povsem kot muko, da nas prosti čas prebijemo brez veselja in pod gotovimi okoliščinami smatramo še celo svoje življenje kot brezsmiselno. Potem se naenkrat spomnimo, da mor- da z našim zdravjem nekaj ne more biti v redu in da vse nevšečnosti prihajajo od tega. Pri tem pa pozabljamo, da smo za- menjali vzrok in posledice. Se- veda pa naša bolezen ni samo domišljija. Zdravnik bo brez dvo- ma našel simptome, predpisal nam bo zdravila, ki nam bodo pomagala — seveda samo kratek čas, ker ne zdravnik in ne zdravi- la ne morejo do jedra naši bo- lezni, ki v pre mnogih primerih ni osnovane v telesu samem.

Na zdravniških kongresih, ka- kor tudi pri izmenjavi mnenj med tovarniškimi zdravnikom in tovarniškimi psihologom se ved- no poroča o enakih rezultatih različnih preiskav in opazovanj. Več kakor 85 % vseh pacientov z zgoraj opisanimi simptomi or- gansko sploh niso bolni, ampak so napadeni z nevarnim časov- nim pojavom: s podzavestnim begom v bolezen. Da ta »podza- vestni beg« v bolezen v najkraj- šem času dejansko izpodkoplje zdravje, je vsekakor samoumev- no. Noben človeški organ ni do- rasel, da bi prenesel trajno obre- menitev dnevnih razburjenj v zvezi s počasi prihajajočim odpor- om do dela. Tako nastane samo iz začetnega duševnega pritiska, organsko obolenje, ki končno pri- pelje do dejanskih težav, popol- nega odpora do dela, starostne- ga hiranja in prezgodnje smrti.

Če je torej v naši vsakdanjosti skrita ta velika nevarnost — je za vsakega od nas važno da spozna te nevarnosti in jih pre- prečuje. Kako hitro torej ugotovimo, da je jeza in nezadovolj- stvo prekomerno obremenjujejo naše zdravje — moramo takoj k zdravniku po nasvet. Če zdravnik ne ugotovi nikakega obolenja, potem nikar ne poskušajmo samo z zdravili pozdraviti naše te- lesne težave. Takoj moramo po-

iskati korenine, ki v območju na- šega poklica, v naši tovarni, pri delu v vsakdanjem življenju ote- žujejo in izpodkopavajo naš ob- stoj. Pri tem pa ni potrebno na vrat in na nos menjati svoj pok- lic. V vsakem poklicu, posebno pa še v našem, je skrito celotno zadovoljstvo, ki ga je delo zmož- no dati človeku kot zdravilo. Mo- ramo ga samo poiskati. In to ni preveč težko! Poskusimo enkrat spremeniti naš vsakodnevni tem- po življenja in zavestno oblikuj- mo naš vsak dan. Učimo se no- vega! Seznanimo se z vsemi na- predki v tovarni, v poklicu. Ni nobenega boljšega sredstva proti odporu do dela in nezadovolj- stvu. Sistematično prebujanje na- ših strokovnih interesov preže- ne vso dolgočasnost in na mesto tega se naše srce napolni z ve- seljem do poklica in dela. No, se- daj pa pojdimo, še korak na- prej: če nas zadeneta krivica in nepravičnost, razburjenje in je- za pa prekipita do vrha, ne zadr- žujte tega v sebi, ker vam bo si- cer obležalo kot cent v želodcu in prsih. Prav tako pa tudi naj ne bi takoj eksplodirali in pri- čeli s pravcato malo vojno, ki vam bo uničila živce. Poiščimo namesto tega takoj razgovor o sporni točki, prikažimo naše mi- šljenje stvarno in mirno; prika- žimo jasno, razločno kaj nas je- zi, grize. Če imamo mi prav, po- tem bodo morali to uvideti, dru- gače pa mi nimamo prav, potem moramo imeti v lastnem intere-

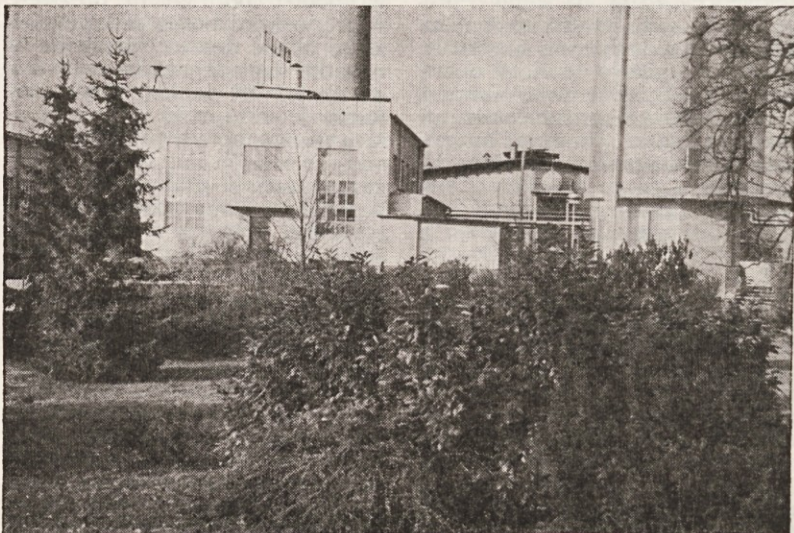
su toliko strpnosti, objektivnosti in samokritike, da to tudi odkri- to priznamo. Začudili se bomo, da tako prvi kot drugi način sprošča našo potrtost in nas na- polni z novo močjo.

Razumljivo je, da se kljub te- mu v poklicu in življenju vedno na novo menjajo poleg veselo obvladanih delovnih ur tudi dol- gočasne in mučne ure. Če takih ur ne moremo spremeniti, po- tem jih pač vzamemo take kakr- šne so, ker tudi narava menja

dež in sonce in eno naredi dru- go še bolj lepo.

Če se dokopljemo na ta na- čin do neke gotove samodisci- pline in do nekega zdravega no- tranjega stališča nasproti dne- nim problemom v poklicu, bo- mo kmalu ugotovili, kako hitro tako odpadejo jeza, nezadovolj- stvo, skrbi in depresije in kako zelo nas obvarujejo pred bistve- nim: pred begom v bolezen!

Iz mesečne revije »Textilbetri- eb« 11/1975 prevod V. B.

Kaj napovedujejo državniki in gospodarstveniki

Po predvidevanjih organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj s sedežem v Parizu, bo rast svetovnega gospodarstva v letu 1976 dosegla 4 % v primerjavi z letom 1975. V istem času naj bi inflacija od 10,5 % padla na 8,5% pri tem pa bi brezposelnost nekoliko narastla. Primanjkljaj držav, ki so v tej organizaciji, bo znašal 17,5 milijarde dolarjev v primerjavi z letom 1975, ko je dosegel 6 milijard dolarjev, Mar- sikatera izmed razvitih držav bo zašla v težave, ko bo treba plača- ti svoje obveze.

Najhitrejša gospodarska rast

lja, da povzročajo cigarete, al- koholne pijače, mamila in ostale druge prav tako škodo in pusto- šenje v današnji družbi kot ku- ga v srednjem veku. Poleg tega pestijo sodobni svet še obolenja srca in ožilja, vse več duševnih bolezní in rakasta obolenja. Res se je posrečilo medicini zajezi- ti ali povsem omejiti veliko nevar- nih in kužnih bolezní, tako da je bil upravičen optimizem, da bo človeštvo manj odvisno od zdrav- nikov, če ne bi bile prišle na njih mesto tri kuge: alkoholizem, kadilska strast in vdajanjem o- pojnim drogam.

predvidevanja. Kaže, da so se znamenja gospodarskega izboljšanja pokazala najprej v Evropi. To se najbolj jasno vidi v Fran- ciji, ki stopa v razvoj gospodar- ske obnove.

Od svetovnih gospodarskih gi- banj je zelo odvisno tudi naše jugoslovansko gospodarstvo. Slovenska industrija, še posebno predelovalne narave, je v glav- nem odvisna od surovin in to predvsem iz uvoza. Razumljivo je, ga gredo sedaj napor v tej smeri, da bi bolj izkoriščali do- mače surovine, ki so bile sedaj često zanemarjeni in, da bi pri gradnji novih obratov v prvi vr- sti upoštevali, da bi se oskrbova- li s surovinami iz domačih virov. Zaradi restriktivskih ukrepov la- hko ugotovimo, da so bili glede uvoza surovin v zadnjem času doseženi že precejšnji uspehi, za- vedati pa se tudi moramo, da proces v tej smeri ni lakeh in tudi ne kratkotrajen.

TRI SODOBNA ZLA ČLOVEŠTVA

temu zlu se človeštvo upira, vendar izhod iz te situacije ni la- hek. Bogate države se kaj malo zmenijo, da bi pomagale neraz- vitim. V Evropi oziroma v raz- vitem setu, je življenjska doba že 65 let za moškega, medtem ko je v Indiji 35 let.

Četudi človek razvitega sveta živi v izobilju, avtomatiziranem stanovanju in podobno, ga pesti- ta strah pred boleznijo in bodo- čnosti. Svetovna zdravstvena or- ganizacija WHC v Ženevi ugotav-

Ali veste, da sta vzgoja in izobraževanje tudi

v naših rokah, zato glasujte za krajevni samo-

prispevek

Pismo vojaka

Najprej vam vsem skupaj pošiljam pozdrav iz mrzle Strumice. Ne vem kako je pri vas, ampak rečem vam, tukaj je poštano hladno. Sploh ne vem kje se jemlje zima. Ni nobenega snega hladno pa je zelo. In ravno sedaj me tako zebe v sobi, da svinčnik kar sam od sebe piše, tako se mi roke tresejo. Nadalje se najlepše zahvaljujem za vse do sedaj sprejete Tekstilce, saj se vsakega zelo razveselim. Iz te pozornosti vidim, da me še niste pozabili in lepo sem seznanjen z vsemi večjimi dogodki. V Tekstilcu berem, da ima podjetje lepe uspehe, katerih sem še posebno vesel, saj vem, da se bom vrnil na delo v dobro urejeno in dobro stoječo organizacijo.

Časopis mi veliko pomeni, ker lahko vsaj prečitam kaj slovenskega, upam, da ga bom prejemal dokler bom tukaj.

Zahvaljujem se tudi za čestitko ob novem letu, ki je bila podpisana od tov. Mišičeve. Hvala za vse, kar ste mi v tej čestitki zaželeli in upam, da se mi bodo želje v čim večji meri izpolnile. Posebno pa se zahvaljujem za prejetih 200,— din. Z njimi sem si še kako polepšal letoletno praznovanje, v kolikor je to sploh bilo praznovanje, saj moramo biti vojaki vedno pripravljeni braniti domovino. V vojski so pa tudi vsi dnevi enaki tako, da sploh nisem imel občutka, da je leto 1975 že prešlo. Le kadar sem šel v mestu, se je to poznalo, ker je bilo življenje v mestu bolj živahno.

V tem pismu vam pošiljam tudi sliko, da me ne boste čisto pozabili in ocenite, kako mi kaj pristaja vojaška obleka. Želim si, da jo objavite v Tekstilcu, če je to mogoče, da bi se tudi oni, kateri tega pisma ne bodo brali spomnili na mene.

Sedaj pa naj še malo opišem kako mi poteka vojaško življenje. Nekoliko težki so bili prvi dnevi v Skopju. Najprej se je bilo treba navaditi na kolektivno življenje. Navezali smo medsebojne prijateljske odnose ne glede na to, kaj si po narodnosti in od kod je kdo. Treba se je bilo marsičesa naučiti. Vsak dan smo vadili, gledali in poslušali novosti iz vojaškega življenja in tako so nam v zanimanju tekli dnevi, tedni in tudi meseci. Vedno več se je zahtevalo od nas. To pa tudi zaradi tega, ker smo bili na kursu za komandirje oddelkov in priznam, da sem se marsikaj naučil. Odšel sem iz Skopja, ki je lepo mesto in polno kulturnih in zgodovinskih zanimivosti, posebno pa še v okolici. Slovo od prijateljev je bilo

težko, toda takšno je naše življenje. V Strumici je sedaj že dobro, našel sem novo sredino. Dobil sem odeljenje, se pravi petorico sposobnih vojakov in vsi skupaj skrbimo za naše orožje, kot mati na malo dete. Je pa tudi naporen ta moj posel. Biti dežetar ni tako lahko, saj odgovarjaš za vsakega človeka v oddelku in še veliko drugih obveznosti mi včasih teži dneve. Kadar mi je najteže, pomislim na domači kraj na vse kar me čaka ko se vrnem in zopet vse mine. Minila

bo tudi moja vojaška obveznost in prišel bo dan, ko se bom vrčal iz malega mesta v Makedoniji po imenu Strumica, ki je oddaljena od Grčije vsega 20 km. To bodo nepozabni spomini.

Za danes bi zaključil, saj mi je kar zmanjkalo prostora. Malo sem napisal, čeprav sem mislil, da nimam kaj pisati. Vidite, kako se človek moti. Prejmite še enkrat lep pozdrav od vojaka Branka iz Strumice.

Tov. Branko iz tvojega pisma, ki sem ga malo korigiral razberem, da si priden vojak. Poslali so te na tečaj vsekakor zato, ker si bil delaven in priden vojak. Kot sam pišeš, ima vojak veliko obveznosti do domovine. Tako se moramo vsi nenehno izpopolnjevati, da bomo znali obvladati vojaško znanje in tehniko in to uporabiti v borbi proti morebitnemu agresorju.

Tov. Branko želimo ti, veliko uspehov pri izvajanju Tvojih vojaških dolžnosti in hvala ti za dobre želje. Pričakujemo, da se boš še kaj oglasil.

Lep pozdrav!

Urednik

žele v razvoju so dosegle visoko stopnjo razvoja tekstilne industrije, mnoge od njih so v tej panogi že celo preveč industrializirane. Med take države spadajo nekatere države v jugovzhodni Aziji, pa tudi Jugoslavija in Brazilija.

V jugoslovanski tekstilni industriji je zaposlenih približno 250.000 delavcev. Tekstilna industrija je bila pri nas v vsem povojnem obdobju glavni nosilec akumulacije denarnih sredstev iz katere se je gradilo in razvijala ostala industrija. Zaradi tako velikega potenciala tekstilne industrije nasploh v svetu se je vse težje plasirati na tržišče, kar je občutiti še posebej v zadnjih 5 letih zaradi gospodarske krize. Vse težje se je vključevati v mednarodno izmenjavo, to je prodajati tekstilne izdelke. Perspektivni razvoj in obstoj bodo imele le tiste organizacije, ki bodo s svojimi izdelki konkurenčne na svetovnem tržišču s kvaliteto in ceno. Taka konkurenčnost nas opozarja na dolgoročno načrtovalno politiko razvoja.

2. Inflacija in nezaposlenost.

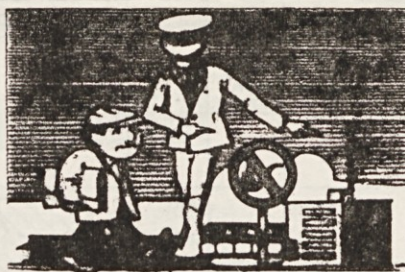
Inflacija in nezaposlenost delata preglavice državljenikom.

Na tržišču je sicer čutiti rahlo ominjenost cen. Na svetovnem tržišču je nekoliko zmanjšanj porast trgovinskih cen, toda le-te se ne morejo nikakor umiriti. Argentina je postala žrtev silne inflacije, ki je hujša kakor v Čilu. Nezaposlenost v Zahodni Nemčiji narašča. Koncem lanskega leta se je nezaposlenost povečala za 5,5 % in je bilo brez dela 1 milijon 061.000 ljudi. Med inozemskimi delavci je brez zaposlitve 5,6 % kar je zelo visok delež. V gradbeništvu, kjer je največ zaposlenih inozemskih delavcev je bilo brez dela 70 tisoč ljudi.

Svetovno znana tovarna letalskih strojev ROLLS ROYCE načrtuje odpustitev 6 tisoč delavcev. Zadeva je zanimiva toliko bolj ker kaže, da se angleška industrija pri kateri ima sicer država čedalje več besede, na ustavlja pred še tako korenitimi ukrepi, ko gre za ozdravljenje krize. O tem se je sicer lahko prepričala tudi Italija, ko je prišlo do odprte krize obratov, ki so bili v posesti angleške avtomobilske družbe, ker je matična družba na angleškem sklenila le-te opustiti.

Kadrovske vesti

Sprejeti na delo:

Stele Milan v DE 13,
Ulčar Franc v DE 15
Lunder Branko v DE 13
Posavec Jože v DE 15.

Odhod delavcev iz delovne organizacije:

Bremec Cecilija iz DE 10 — invalidska upokojitev
Doplihar Alenka iz DE 30 — potek pogodbe (za določen čas)
Prislan Marija iz DE 13 — sporazumna razrešitev
Hočvar Alojzija iz DE 13 — sporazumna razrešitev.

Rodili so se:

Burja Janku — sin
Burkeljca Mariji in Stanetu — hči
Lipovšek Mariji — sin
Serko Jožici — hči
Gomiršek Mariniki — sin
Borštinar Ivanki — sin
Hlade Katici — sin
Kolar Jelki — sin
Homar Mariji — hči.

Mamicam in očkom čestitamo k srečnemu dogodku, otročičkom pa želimo zdravje in dobro počutje.

Nesreče:

Goričan Jože iz DE 20 — na poti z dela
Šlebir Franc iz DE 13 — na poti na delo
Gregl Marjan iz DE 20 — obratna nezgoda
Gorta Jolanda iz DE 10 — obratna nezgoda
Golob Alojz iz DE 20 — obratna nezgoda
Jeglič Jožica iz DE 431 — obratna nezgoda.

Zanimivosti

1. Koliko ljudi dela v tekstilni industriji?

Tretja največja industrijska veja v okviru Evropske gospodarske skupnosti je tekstilna in-

dustrija in z njo tesno povezana oblačilna industrija. V teh podjetjih je zaposlenih 4 milijone ljudi to je 13 % vseh predelovalnih podjetij. Med zaposlenimi je več kot 1/2 žensk. Nekatere de-

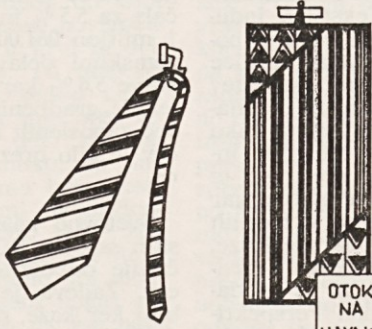
Zaman Mileni — hči
Podgoršek Slavici — hči
Zamljen Jožici in Cirilu — hči
Kavčič Danici — sin
Česen Frančiški — hči
Sovinšek Antoniji in Janezu — hči

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«
GLASILO DELOVNE
SKUPNOSTI
TOVARNE »SVILANIT«
KAMNIK

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK
KONDA ALOJZ
NAKLADA: 700 IZVODOV
TISK: PAPIRKONFEKCIJA
KRŠKO

Nagradna križanka

Rešitve pošljite uredniškemu odboru v 10 dneh po izidu TEKSTICA.

		SILICIJ	PROŽNE NAPRAVE	LJUBITELJ MIRU	NEDELAVEN	TUJE M. IME	NOG. KLUB	MEDNAR. ZVEZA LETAL. DRUŽB.	LITER TONA	TV. ZASLON	OKIČ
										EGON OMAHNA	
									STARI SLOVANI	BANKA 21. ČRKA	
			IME NASE BRISAČE PREDLOG					SLOVAŠ. GOROVJE PONAVLJANJA		NAJVIŠ. KARTA OS ZAI MEK	
			OTOK NA HAVAJIH	ZELIŠČE GOLOB CIRIL		DRŽAVA v JZ AZIJI					
KALIJ	AMPER	NEREVNI TONE DOLENC				NIKALINICA PISATELJ MIKLOVE ZALE		ING. MATELIČ PLAČILO			
TEPTALEC SNEGA					NEZNANKA PODLI- STEK		AGREGA- STANJE NOVI SVET			12. ČRKA KOZMET. TOPILO	
1. ČRKA	ELEMENT DIHANJA OZEK			FLUOR REPUBL. V SRED. AMERIKI		RADIO ITALIA. EMILIA	BARVA KART		SAMO GLASNIK	ZAČETEK ABECED NAROD. REPUBL.	NAJEMN IŠKA STANOVA NJA
VLADIM SAVIN		POPOLN BORIS LAH					VZVIŠE- NOST				
ŠPAN. VOJSKO- VODJA			RANER VZDIH				POČASEN DVIG	IZDEL- OVALEC TIPK	ŽIVAL. OKOVČINA ANDREJ ZORE		
ZBIJANJE						RIJEKA	VELIKO REŠETO AVSTRIJA			KAZ. ZAI MEK MAST	
ALOJZ KONDA		POLDRAG KAMEN SPLAV				ITAL. TELEV. PREDL.		VIR PISEC KNJIGE			
GL. MESTO SLOV.	PREBIVA- LKA JAPONSKE	1. ČRKA MERILNIK ČASA	LJUDSKA MILICA	SKR. Ž. IME RUŠKI PRIIMEK			HITRA SMRT PREDLOG		STAR SLOVAN ETIPIJA		
							GOROVJE v SZ			METER LITER	
VONJAV- VA				PRVI LETALEC				RAZPRE DELNICA			
DVOJICA			NIŠ ZDRAV RASTL.					VELIKA PTICA		DUŠIK	
KISIK	NAKANA EMA AJDIČ							POLMER TUJ. Ž. IME	KAČJI GLASOVI ZAPOR. ČRKI		
NESPA- METNA ŽENSKA						MAJHNA LOPATICA VRSTA RJAV. BAR.		NEVARNO OROŽJE OTO AJDIČ			MANJŠA KULTUR. PRIRED.
BLAGAJNA SARAJEVO				PUSTOLO- VEC CRUSOE SAMOGL						RADIJ PARTIZ. VAS	
		ŽLAHTNI PLIN	VEDA SEŽANSKI VLAK	MAJHEN ZABOJ	ORODJE		MLAD PREMOG OBŽAL- OVANJE		DRŽAVA v JZ AZIJI		
JASA	KONJSKA SILA ŽUPANČIČ							AVSTRIJA	VDOLBINA SLAŠČICA		
				NEM. REKA ANDRIČ IVO			VRANI PODOB. PTICA	KIKIRIKI HRV. MESTO			
PROBLEM				SUKNJIČ MOR. RIBA					NIČ ITALIJA	EISENHOWER ŠPANIJA	
GRŠKI BOGATAŠ						SIMBOL ZA EL. UPOR	UŽIVAL. AZILA AŠČ				RIMSKA 1000 VELIK PTIČ
ZBOR 9. PEVCEV				DOM. ŽIVAL 12. ČRKA				1. ČRKA EMIL KRANJC	Ž. IME		
IVAN NOGRAŠEK	NAPRA- VA ZA NATIKAN- JE					POSODA KISIK				VZKLIK 18. ČRKA	
		ZGODEN		NATAKA- RICA						KOROZIJA	